

Østerbygaard ved Vamdrup. Omtrent samtidig fik min Far, efter 5 aars Venten, Embedet som Sognepræst for Allerslev Sogn i det sydøstlige Sjælland. Præstegården laa i Landsbyen Rekkende, halvanden Fjerdingvej fra Kirken, morsomt nok, det var Sognet, hvori Far selv var født, han nu kom til; det var vel også derfor han søgte det. Hver Søndag travede Far til han blev en gammel Mand, den lange Vej og nikkede ind til sit Fødested, naar han gik til kirken. Det ligger der endnu, ret uforandret, midt i Allerslev By.

Et halvt Aar var jeg Jyde. Saa rejste Mor med os Børn til det nye Hjem.

Min første Erindring knytter sig til et bestemt Sted i Haven, Lysthuset ved det store Akacietræ og bagved en Humlehave, hvor et par Koner plukkede Humle. Jeg synes, jeg sad i en Kurveflettet Barnevogn og modtog dette Billede.

Naar jeg senere omtalte dette for min Far, lo han; den den Humlehave kunne jeg umuligt huske, jeg var kun et halvt Aar, da den blev fjærnet. Naa, selv Far kunne vel huske fejl.

Et andet Billede; min Bedstefar, Onkel Ludvig og Far staaende foran Havedøren med Blikket vendt mod mig. Jeg blev vel forevist. "Det har sin Rigtighed", indrømmede Far, "men Du var kun et Aar, da Bedstefar og Onkel Ludvig besøgte os." Jeg vil dog ikke give Afkald paa at have oplevet dette.

Jeg blev Øbo med Liv og Sjæl. Sydsjællænder ud til Fingerspidserne. Naturen fangede mig og holder mig fast den Dag i Dag.

Gennem et Hjørne af Haven løb en Bæk. Hvor kom den fra? Dette Mysterium var for mig fuldt saa værdifuldt som selve Bækken. Jeg har vel spurgt om det, men ingen Forklaring var mig fyldestgørende. Dens videre Løb gennem Krat og Skov kendte jeg ud og ind. Det var vidunderligt som selve Livet. Kendt og dog altid nyt. Fra en mørk Skov af store Skræpper brød Bækken ind i Haven. Den lille Trekant, der blev skaaret bort og kaldtes "Helgalund" laa i ret udyrket Stand, kun om Foraaret med store lysende Klatter af Paaske- og Pinseliljer til Minde om afdøde elskede Katte og Hunde, blev holdt fast ved en Bro af spinkle Granrafter, altid farlig at befærde. Der var derovre ogsaa en Kalkkule, der fyldte mig med Skræk. Jeg havde set ned i dette boblende, sydende Helvede, da Kalken blev læsket.

Af og til vovede jeg mig ind i Skræppeskoven, hvor der var fuldt af Snegle og en Lugt saa ram af Fugtighed og Skræppesaft. Jeg var bleven opmærksom paa en Lyd, en Rislen, sprød "metalagtig", en anden tone end Bækkens sædvanlige. Fra et Drænrør, der stak ud af Skraaningen løb en tynd Straale af krystalklart Vand plaskende ned i Bækken. Jeg spekulerede en Del over om det var det, man kaldte et Kildevæld.

Præstegaarden var en firlænget sammenbygget Bondegaard, der blev taget i brug, da den oprindelige Præstegaard i Allerslev

brændte. Haven omgav Længerne mod Nord og Øst. Søndre og vestre Længe var Udhuse med Lader, Stalde, Brændeskure, Hønsehuse og Sandhus??, Borgestue og Bryggers.

Midt i Gaarden knejsede et stort Kastanjetræ. I de Tider da Oldenborrerne saa at sige var fredet, havde de et Hjemsted i den gamle Kastanje. I lune Sommeraftener svirrede de rundt i Luften af og til landede (de) med et Smæk paa Ens Næse. De kunne holde godt fast med Klørerne gravet i det bollede?? Barnekød. Til gengæld behandlede vi Børn dem ikke med større Overbærenhed, naar vi pillede dem op, hele hver Juli??, efter at have rystet Træet. De måtte nærmest tjene de samme Formaaler som de brune og brogede Kastanjer om Efteraaret. De kom jo fra samme Træ.

Det var ikke de eneste Dyr, Kastanjetræet gav Ly. Vi har en gang set en brun Bjørn, der efter at have gjort sine Kunster stod bundet til Stammen og stod der og virrede med sit store Hoved, mens dens Herre og Plageaand spiste den Mad og Kaffe, som Mor aldrig var kneben med overfor Fattigfolk.

Præstegaarden med Haven, Dammen med omliggende Grønninger, Møddingerne udenfor Staldlængen, Pladsen med Haveaffald med tre store Bunker "Kulturjord" alt det var omgivet af mægtige Popler, undtagen det Stykke af Haven, der vendte imod Syd. Der var et Stengærde. Der huserede Snogene i den varme Tid. Derfra foretog de deres Strejftog rundt i Haven. De soled sig mellem Jordbærrene, manøvrerede sig op i Espalieret foran Havestuen og hang der og dinglede i Morgensolen. De var en Rædsel for min Mor og mig. Vi stivnede, naar vi saa en Snog. Hjærtet hold op at slaa. De fulgte mig i mine Drømme, hvor de vimlede om mig i massevis. Jeg skreg, og Far og Mor fór op af deres Senge og havde svært ved at berolige mig.

Nu er der ikke en Snog paa Egnen. Storkene og navnlig Hejrene, som i aarevis holdt til i Skovene, har gjort kaal paa dem.

Poplernes Susen, det var Præstegaardens Lyd. Den stille Raslen og Skælven af de stive Blade, selv i roligt Vejr.

Om Efteraaret, naar Jævnøgnsstormene indfandt sig, var der et Spektakel, saa voldsomt, at to Mennesker ikke kunne høre hinanden tale, man maatte raabe direkte ind i Øret. Det hændte jo, at Stormen slog nogle Stykker om. I 1894 under en Storm i Februar faldt der 11. Men saa mange var der, at det mærkedes egentlig ikke.

Naar saadant et Træ faldt, hvor blev der noget for os Drengene at gøre med at kravle rundt i Toppen, der havde været helt der oppe i Luften, næsten i Himlen. Vi gyngede og vippede, faldt ned og skrabede Skinnebenene og saa vist farlige ud, naar vi henad Aften kom ind til Mor.

Om Efteraaret samledes alverdens Krager og Alliker i Poplerne, der var en Snadren og Skræppen, naar de ved Aftenstid slog sig til Ro i

Toppene.

Haven var et Paradis. Fuldt af alle de Herligheder, en Dreng drømmer om. Stikkelsbærbuske i lange Rækker og paa forskellige Steder i haven. De gode gammeldags gule dunede og de røde, som dog ikke gerne maatte røres, de gik eller skulde gaa i Syltekrukkerne.

Der var ogsaa grønne glatte, mere moderne. Den gang var der ikke noget der hed stikkelsbærdræberen. Der var de røde og hvide Ribs, hvis syrlighed gjorde godt efter altfor overdreven Nydelse af de søde Stikkelsbær.

Og Kirsebærrene. Der var de røde Glasbær, gennemsigtige og fulde af Saft. Og de sorte og gule Moreller. Dengang sondredes der stærkt mellem Kirsebær og Moreller. "Det er itte Køssebær, ded æ Morejler" sagde den gamle Havemand, Nils Jensen.

De sorte Moreller var fra et gammelt og meget stort Træ, der var godt at kravle og sidde i. I det Træ blev Grunden lagt til megen Mavepine. - Og Blommerne, de gule og de større "Spillinger", hvoraf der fandtes mange. Henpaa Eftersommeren laa Blommerne revnede af Modenhed med en Hveps i Revnen. Det gjaldt om ikke at være for graadig. Et Hvepsestik inde i Munden var ingen spøg. Og saa de Masser af Svedskeblommer. De smagte godt hen paa Efteraaret efter lidt Nattefrost, denne herlige blaaduggede Frugt, naar Stenen laa hel løs i det laksefarvede Kød.

Og Æbletræerne, de mange Gravensten-Træer, det slesvigske Jordbæræble, Pigeonerne og det tidlige hvide Løgæble.

Alle Træerne gamle med Grene, der strakte sig langs Jorden, skabte til gymnastiske Øvelser; men ogsaa enkelte høje med Frugter helt oppe i Toppene. Den fineste Frugt plukkede Far ned med en "Grabbe" paa en eventyrlig lang Stang. Ellers var det gamle Karen havekone??, der dels paa Stige, dels klavrende inde i Træet hentede Frugten hjem.

Foran Havedøren stod et mægtigt Bergamottræ. Det var ugørligt at plukke Frugten ned, den maatte komme af sig selv, thi en Aristoloccia slyngede sig om Træet helt op til Toppen, og Grenene var efterhaanden saa skøre at ingen turde vove sig derop. Naar man en Efteraarsaften med Lampen tændt og den første Ild buldrende i Kakkelloven, havde anbragt sig lækkert med sin Bog, mens Mor trak Jutegardinerne for Vinduerne, hørte man Kladsk paa Kladsk af Pæerne der knaldede mod den haarde Gang. Jeg kan den Dag i Dag gribes af en Hyggefølelse, en lykkelig varm Fornemmelse, naar jeg tænker derpaa. Til Beroligelse, Pæerne blev samlede op om Morgen, der gik intet til Spilde.

Jeg skylder Graapæret, at nævne det.

Det bar maaske ikke saa tidt, men naar – Tak Du gamle Pæret.

Men ogsaa en Følelse af Ubehag griber mig ved Erindringen om disse Herligheder. Der er Mindet om de aarligt tilbagevendende tykmavede, plydsbevestede Prangere, der ganske utvivlsomt snød mine skikkelige Forældre, foruden at de gjorde mig den Sorg at køre de Æbler og Blommer i Vognlæs ud af Hjemmet, som man havde glædet sig til Sommeren igennem. Naa, der var nok endda. Far sendte i særlig gode Frugtaar et Læs af Cementtønder fulde af Æbler til Familien i Kolding.

I en mør og skummel Del af Haven, i det nordøstlige Hjørne, laa en Dam helt omgivet af Træer. Ask og El og ret uigennemtrængeligt Buskads. En lille slimet og halvraadden Trappe førte ned til Vandet, der brugtes til Vanding af Haven.

Vandet syntes kulsort, naar det ikke var overtrukket af grøn Andemad. Det gjorde et uhyggeligt Indtryk, og jeg mindes ikke at have set et levende Væsen, Igler eller Salamandre i det Vand. Jeg prøvede at sætte Karudser derud, Fanger fra en Mergelgrav, men faa Dage efter laa de med Bugen i Vejret, blege og opsvulmede. Om Sommeren kunne Vandet tørre næsten bort. Bunden var grønt og sort Slam med et Virvar af sorte Grene og Pinde. Men om Vinteren svulmede det op igen og om Foraaret kunne det staa saa højt, at det endogsaa gik over sine Bredder. Skønt det egentlig fyldte mig med Gru, saa jeg holdt mig derfra, hvad der ogsaa var mig paabudt, var det dog min Drøm at have en lille hvid Baad, jeg kunne ro om i. Det gav min Fantasi meget at bestille. Baaden fik jeg aldrig, der havde heller ikke været megen Plads til den; men det er alligevel næsten som jeg havde haft den.

Om Foraaret var Græsplænerne fulde af Viol. Naar Solen i Marts havde faaet Magt, laa de mosklædte Plæner med et gyldent Skær over sig og med et Fletværk af Skygger fra Frugttræernes Grene. Der kunne være saa lunt og lækkert i Solen og Græsset indbød til at ligge i. "Nu er det Foraar" sagde jeg til Far. "Næ, min Dreng, prøv Du i Skyggen, saa skal Du se, det er ikke Foraar endnu." Hvor var det en herlig Tid naar Buskene begyndte at grønnes var det ?? en Art Spiræa, der kom først? Jeg kan endnu fornemme Duften fra de første Stauder, ?? særlig fra Kejserkronerne, en udpræget Plantelugt, blandet med Lugten af nyvendt Jord, en ikke helt behagelig Lugt, men den er knyttet til mine forestillinger om Vækst, Liv og Grøde.

I den sorte Jord stod Paaske og Pinseliljer i deres Koste af grønt, som Øer rundt om i Haven. "I al sin Glans nu straal Solen..... nu kom vor Pinselilje-tid." Den Sang er uadskillelig fra

Rekkende Præstegaard. Jeg er født 1. Pinsedag, og Fars stærke Fremhæven heraf har i særlig Grad gjort Foraaret til min Aarstid, Maj til min Maaned. I Rekkende Præstegaard var Spirene til alt det, der senere har faaet Værdi i mit Liv.

Skønt Præstegaarden laa i en Gryde, kunne den paa Grund af sine Popler ses langvejs fra. Den laa for sig selv lidt syd for Rekkende By. Ned til Gaarden førte en Allé af Popler. Paa det sidste Stykke før Indkørselen gennem Porten havde man til venstre Helgalund med Bækken og i min allerførste Barndom et gammelt Skur med Bagerovn omgivet af Hyldetræer og skræppebuske. Alt dette blev reguleret, Bagerovnen revet ned og erstattet med et efter Tidens Krav fint Das med to Huller, og der opførtes et stakit af Granrafter med en Laage ind til Haven. Til højre laa lavt nede Vandingen?, Parken kaldet, Askemøddingen skjult af Hyldetræer, der om Sommeren stod med et Væld af Blomster, der kunne afgive Hyldete til et helt Sogn; Omegnens Koner kom da ogsaa og plukkede. Jeg har Indtrykket, at de solgte Blomsterne til Apoteket.

Saa drejer en yderst knudret Vej af til højre, Forbindelseslinjer til Laden, Møddingen, til andre Markveje; den førte desuden sønden om Haven med Stengærdet til venstre forbi Havelaagen og "Højen" over Marken til "Pælene" d.v.s. Resterne af et Led, hvorigennem man kom til Sognevejen. Men naar man havde passeret Askemøddingen med Hyldetræerne, havde man den tjærede sorte Port foran sig. Den skulle lukkes op. Det var kun, naar der ventedes Gæster, den var aaben.

Kom man kørende, maatte En springe af, det var ikke saa ligetil at faa den op. Den havde sine Særheder. For gaaende Personer var der en Dør midt i med Klinke.

Sad man inde i Stuerne lød først et Brag af Portene der smækkedes tilbage, saa Lyden af Hestenes Sko imod Stenbroen, saa Hjulen Rumlen og Bump'et over Rendestenen. Ude i det bløde Grus i Gaarden sank Lyden indtil Hestenes Forben ramte Stenene, hvor Vognen svinger for Døren. Saa var det Tid at løbe ud. Var det ventede Gæster stod Far og Mor i den aabne Dør og bød Velkommen.

I den lave, langagtige Entre anbragte Gæsterne deres overtøj paa Træknagerne. Damerne fik anvist Plads i Gæsteværelset, der var beliggende lige overfor Gangdøren. To pænt opredte Senge tog Hovedpladsen. Et Toiletbord med Spejl og beklædt med stivede hvide Gardiner stod i det ene Hjørne. I det andet var en "Garderobe" ogsaa omhængt med et hvidt Gardin. Vinduet vendte ud til Haven. Tapetet var graat, blomstret.

Herrerne havde nu faaet Overtøjet af og

traadte gennem Døren til venstre ind i "Salen", bukkende sig under den lave Dørkarm. Manglende Agtpaagivenhed straffedes med et Klask på "Pæren", der kunne være slemt nok, til glæde kun for min Bror og mig, der straks bragte Nyheden videre til Køkkenet, man var jo ikke blaseret overfor Fornøjelser dengang. Døren gik op igen og Damerne traadte ind stivede og pudsede med Tørklæder og Haarspænder med megen "Air", fulde af Komplimenter over, hvor yndigt der dog var, hvor Mor dog havde sans for Hygge o.s.v. Der var en Duft af Eftermiddagskaffe, Trækul fra ????, en hyggelig Duft, der var Præstegaardens egen; man mærkede den ikke i det daglige, det var en Søndags- og Festduft, elsket af os Børn, naar vi senere kom hjem i Ferierne fra Herlufsholm.

Damerne havde Ret. Der var sandelig hyggeligt i Præstegaardens Stuer, og Mor havde sans for Hygge. Men hvori bestod den? En værre samling af "smagløse" Ting kunne man næppe opdrive. Disse tarveligt polstrede – hjemmestoppede Sofaer, Nøddetræsstole med broderede Rygge og Sæder. Gaver fra Tanter og taknemmelige Lærerinder. Billederne paa Væggene, der, skulle man tro, maatte virke nedsablende paa alle Kunstnerykker. Den Tids Kurvestole, det rene Pindeværk, der ustandseligt gik i Stykker, ikke en Gang til at sidde hyggeligt paa, saa umagelige de var med deres stive Rygge. Og saa værnedes der dog om disse Kunstværker med en rørende Omhu. Til daglig var de ikklædte hylstrer af broget Cretonne el. Sirts, der kun fjærnedes ved meget festlige Lejligheder. Og saa blev der Fest. Enkelte Undtagelser var der dog. Det er foreløbig "Salen" vi taler om. Der var en Stol, i Louis Seizestil, tror jeg, hvidlakeret med Guldornamenter og Ryg og Sæde af rødt Silkedamask. Den var fra min Mors hjem paa Espe, hvor Bedstefar havde været Forpagter. Den var en gave fra Grev Moltkes, ligesom de røde Damaskes Gardiner, der i mine første Barndomsaar brugtes i "Salen". Med størst Ærefrygt behandledes dog Sekretæren, Mors Mahognisekretær. Et forstykke med Skuffer, den mellemste Del med to Døre, derovenover igen en Skuffe. Inden for de to Døre gemtes Mors Herligheder. Der var en hylde, som gik rundt inde i Skabet, hvorpaa der stod forskellige mærkværdige Snurrepiberier, men som ogsaa var saadan indrettet i Kanten, saa der kunne hænges Teskeer paa den. Der var smaa Skuffer, der gemte mange spændende Ting, et Billed f.ex. af en ung Mand med Skæg og himmelvendte Øjne, en Fætter vist, som var faldet i Krigen. Der var Konvolutter med Haarlokker af mine smaa afdøde Søskende. Broscher, Ringe mer el. mindre defekte. Men altsammen for mig med et Hemmelighedens Slør om sig. Der opbevaredes det værdifulde og for store Fester bestemte

Sølvtøj. Ovenpaa Sekretæren paa hver side af Thorvaldsens Kristus to udstoppede Fugle, hver paa sin Pind med Paaskrift om af hvad Slags de var. Gaver til Johannes og mig fra Rosthøj. Det var om dem, Snedkerjens fra Gederød udbrød, da han saa dem: "Ak, ja, i Tidernes Løb, have ogsaa disse Fu'le synget."

Da Far og Mor havde Sølvbryllup fik de af Sognebørnene et Maleri af LaCour, en udsigt fra Bækkeskov over Præstø Fjord med Skovene ogsaa Oremandsgaard Skove i Baggrunden. Det var ikke særlig godt, men det blev forevist med Begejstring, særlig naar en bestemt Solstraale faldt henover det; og da det var selve "Hofjægeren" der havde udpeget Gaven, blev den jo ogsaa beset med Andagt.

Stil var der ikke over mit Hjem, men der var Poesi. Mor havde en primitiv, naturlig Følelse for Skønhed. Hun vidste, hvordan hun skulle frembringe Hygge, og de midler, saa tarvelige de var, der stod til hendes Raadighed, dem forstod hun at anvende, saa de tjente hendes Plan. Ingen kunne som hun "sætte" Blomster i Vand.

I de to Hjørner af Salen stod et Stykke Poppelstamme med den grove Bark paa. Ovenpaa stillede Mor sine store Blomsterbuketter. I Syltekrukker. Skulle der pyntes paa det, brugte hun Kranse af Mos. En "Smagsdommer" vil rynke paa Næsen; men Sandheden er, at ingen traadte over Tærskelen til Rekkende Præstegaard uden at føle Hyggen og Hjemligheden slaa ham i Møde.

Den Anerkendelse, Mor modtog, der var, dels direkte, dels var at mærke den stille Beundring og Glæden over at være i hendes Stuer, holdt hende oppe i vanskelige Tider. Men, Ros forpligter, og Mor var tidt ved at segne under Pligten.

"Salen" var Havestuen. Den var ret stor. Midt paa Østvæggen ud imod Haven var Havedøren, en Dobbeltdør med Glas, men med et Sæt Døre til, massive Trædøre, til Natten og Vinterbrug.

At komme ind i Havestuen om Morgen og gennem de opsmækkede Døre se ud i Haven, hvor Dugperlerne funkede paa Rosengrenene og paa Græsstraane, i Morgensolen, det glemmer man aldrig.

Paa hver Side af Havedørene var to Fag Vinduer.

Modsat Havedørene var Døren ind til Sommerspisestuen el. Vinterdagligstuen, om man vil. "Salen" brugtes kun om Vinteren ved større Gilder. I denne Stue var der to Fag Vinduer, der vendte ud til Gaarden i mod Syd. De var lidt til en Side, saa der blev en mørk Krog i Stuens ene Hjørne. Der stod Fars Lænestol, den eneste virkelig magelige i hele Præstegaarden. Der sad Far i Tusmørket med sin Pibe. Derfra fortalte han om '64, om Barndommen i Assens og Kolding,

om sin Huslærertid paa Espe, hvor han traf Mor. Da han holdt sit Indtog paa Espe, var hun en fjorten-femten aars Pige, der galoperede efter en Kalv, holdende den i Halen. Det var hans senere Kone og min elskede Mor.

Fra sin Lænestol fortalte han om mine mange smaa søskende, — som var døde. To smaa Henrikker, der var døde som ganske smaa. Mangel paa Kendskab til Barnepleje og altfor lang Afstand fra Lægehjælp. Om lille Kitte¹, der døde 4 Aar gammel. Om Carl — lille Carl — der var saadan en god og klog Dreng, der døde, 9 Aar gammel, af Hjernebetændelse. Og de to smaa Piger, Jacoba og Marie, der døde som ganske smaa. Marie døde i Rekkende. Jeg selv var kun ganske lille dengang, men jeg husker, vi alle knælede om hendes lille Seng, og græd. Johannes og jeg, der tudede unødvendig?? stærkt blev vist ind i Dagligstuen, og da vi var der alene og kom til at se paa hinanden kom vi til at le, mens Taarerne stod os i Øjnene. — Og så lille Ejnar, som siden skal have et Kapitel for sig selv. Men Far kunne ogsaa fra sin Stol udslynge et: "Kan Du konjugere mig — kan Du deklinere mig —" o.s.v. Og vi der sad og drømte i den store Lædersofa, var ikke indstillet paa saadanne Spørgsmaal, og som Regel endte det paa en for mig lidet lystelig?? maade.

Sofaen var glat af slid. Naar min Fætter Johan fra Liliendal kom paa Besøg, skulle vi straks ind til Lædersofaen, allerede paa lang Afstand strakte vi Armene i vejret, som, naar man springer i Vandet, tog Tilløb og gled paa Maven fra det ene Hjørne til det andet. Saa var Isen brudt, og vi kunne optage en hvilkensomhelst Diskussion uden mindste Generthed.

Den store Lædersofa, rettere Voksdugs, det kaldtes dengang amerikansk Læder, stod paa Væggen vis a vis Vinduerne. Lige op ad Sofaen til venstre stod Jernbrændekassen, sort med forgyldte Løve...??² og Forsiringer på Sider og Laag. I Hjørnet Kakkelovnen. Alle Kakkellovne i Præstegaarden stod paa Trækasser, pudset med Kakkellovnssvæerte. Der var foran en Port i, der kunne Brændet opbevares. Kakkellovnsdørene var, som den Tids med Mund og Øjne og Spjæld til at lukke for. Spjældet for Øjnene var som et Stykke Appelsin af Form. Naar Brændet buldrede i Ovn, lyste det ud paa Gulvet og Johannes og jeg sad ved Mors Fødder og hørte Historier. Det var lækkert. En Gang kom Johannes til at vælte mig over i mod Kakkellovnen. Jeg fik et Brandsaar under Næsen midt i "Rendestenen". Jeg har Arret endnu. Far trøstede mig med, jeg kunne lade Skægget staa.

Henne under Vinduerne stod Puffen, til

¹ Formentlig Christian, omtalt i "Tante Fikkens memoirer, side 142

² Side 36

daglig beklædt med sort Damask, ved festlige Lejligheder med et broderet Stykke over, som forekom mig pragtfuldt. For Enden af Puffen foran det sidste Vindue inden Døren til “den lille Stue”, stod den lille Kommode fra Espe med en vældig Aspidistra, Mors Stolthed. Se forøvrigt Carl Thomsens: Dispusitats. Det næste Værelse var “den lille Stue”, den der mere end nogen anden gemmer Minderne om Hyggen i Barndomstiden, om Glæder og Sorger. Der spiste vi i den overvejende Del af min Barndom vore Maaltider, dér havde jeg mit lille Legebord med mit Farvelade, der læste jeg senere mine Lektier. Der døde lille Ejnar og der boede gamle Tante Gine i sine sidste Leveaar.

Fra Vinduerne i den Stue saa jeg ud i Gaarden. Alt hvad jeg saa af mærkværdigt derude blev set gennem de Vinduer, naar jeg laa paa Knæ paa Stolen og kiggede ud mellem Urtepotterne. En Vintermorgen midt i halvferdserne kom jeg ind fra Sovekammeret og saa Sneen ligge saa højt, at kun den øverste række af Ruderne var fri. Saa kunne jeg ikke kigge ud. I et Hjørne af Gaarden var Sneen føjet saadan sammen, at jeg kunne køre i Slæde helt oppe fra Rygningen over Driven ned i Gaarden. Vinduerne var fulde af Blomsterpotter. Hvor var det smukt, naar Solen skinnede gennem Blomsterne ind i Stuen. I det Vindue, hvor Moders Stol og hendes lille Symaskine stod, var der en mægtig Kaktus, der om Foraaret var fuld af højrøde Blomster. I Væggen, vis à vis Vinduerne, var der en morsom Nische, hvori der stod en Puf. Ovenover den en Konsol med et Uhr, der dog sjældent gik; rundtom hang Fotografier af Bedstefar og Bedstemor og af Carl og lille Kitte. Spisebordet stod ud fra denne Nische, hvori sad ved Maaltiderne. Der var Plads til to paa Puffen, og af og til nød en el. anden den særlige Gunst at sidde ved Siden af Far. – I Kakkellovnen i den lille Stue var en Askeskuffe, hvori man kunde – det havde Far lært os – stege Kartoffler i Asken. Saadan stegte Kartoffler med Smør til smagte vidunderligt.

Lad mig nævne det lille Skab, hvori de daglige Spiseredskaber opbevarede, Knive og Gafler, Saltkar, Sukkerskaal o.s.v. og hvortil Myrerne sommetider med og uden Vinger skaffede sig Adgang. Jeg havde som Mandelgave faaet et lille Hus af Sukker, som jeg havde gemt der. Hvem skildrer³ min Skræk og Sorg, da jeg en Dag fandt det overbefolket af Myrer, delvis smeltet med Myrelig op ad Vægge og Stolper. Efter en kort Konference med min Mor, blev det fjærnet og smidt i Skraldespanden. Oven paa Skabet stod en Boghylde el. rettere hang i Snore. Den rummede alt, hvad jeg den Gang elskede af Litteratur. Tillæget til Salmebogen, Robinson Kruso, Kofoeds lille Verdenshistorie, Melbyes Fortællinger fra Englands Historie – hvor hadede

jeg Henrik d. 8de. – Grundtvigs Sangværk med de bibelhistoriske Sange og endelig en rørende Historie oversat fra engelsk om en Dreng, der standsede et par løbske Heste og blev Krøbling, men reddede en lille Piges Liv.

En fremmed Mand stod en Dag og kiggede paa disse Bøger, det var Biskop Martensen, som var paa Visitats. Jeg maa have været meget lille den Gang, men Billedet af denne Situation har fulgt mig som noget af det første, jeg saa.

Naar jeg sidder her og ses Præstegaarden saa smukt⁴ for mig og befinder mig paa Vandring fra Stue til Stue, er der næsten ikke den Plet, den mindste Ting, man kan gaa uden om. Hvor elsker man det alt sammen, hvor taler det til En, holder paa En. Det er næsten som at skære Strengene over paa en Violin at gaa det forbi. Man prøver at lukke Øjnene og løbe videre for dog at komme til Vejs Ende. Min lille Tremmeseng stod i Fars og Mors Soveværelse for Enden af deres Senge. Hvor var den dejlig om Aftenen, naar man puttede sig. Efter at Mor havde læst Fadervor, blev Lyset slukket, men Døren stod aaben til den lille Stue. Saa kom Natten med Drømme om Snoge og senere om ??⁵. Men saa om Morgen, naar Solen stod paa skraa ind gennem de hvide Gardiner, og Hønsenes Kaglen og Skrukken?? og Spurvenes Kvidren trængte ind i den søvndrukne Hjerne. Det var dejligt. Naa der knytter sig ogsaa Erindringer til, som ikke er lystelige. Naar jeg som Straf blev sendt i Seng midt paa Dagen.

Jeg havde tidt vagabonderende Tilbøjeligheder. Somme Dage strejfede jeg rundt i Mark og Skov, ja helt ned til Stranden, der laa en halv Mils vej fra Hjemmet. Saa glemte jeg baade Maaltider og Lektier, og Far og Mor gik vist tidt i Skræk for mig. En Gang var jeg ude efter Skovjordbær, som blev trukne paa Straa. Jeg kravlede langs en Grøfte???? i Skovbrynet stærkt optaget af mine Jordbær. I et Hus næved boede Ole Hønsekræmmer. Der i Gaarden saa jeg et Syn, som fik mig til at glemme alt andet. En Mand stod foran et Maleri stablet op paa tre Pinde og malede en slagtet Gris hængt op paa en Stige, mens Blodet drev af den. Hos Rosthøjs?? havde jeg set Professor Roed og hans Søn Holger, ja, jeg havde set gamle Roed gøre sin Palet i Stand, men det var første Gang jeg nu saa en Maler i Virksomhed. Det var O.A. Hermansen. Han var ingen stor Maler, men den Gang syntes jeg, det var Topmaalet, saa livagtigt det var, det han malede. Da jeg kom hjem om Aftenen var mine Bukser pjaskvaade, og Far og Mor gik i dyb Angst for, hvor jeg blev af.

En Formiddag ventede vi min Onkel

⁴ Side 42, 2. linie

⁵ Side 43, 4. linie

⁶ Side 44, linie 5. Der står ikke “Grøftkant”

³ Side 40

Mogensen fra Liliendal, og jeg var igen draget ud langs Grøfteno?? for at finde Jordbær til ham. En Tordenbyge overraskede mig, og igen kom jeg pjaskvaad hjem, skønt paa en anden Maade, fik Skænd og og blev kastet i Seng. Mens jeg blev klædt af, sad jeg og kiggede ud i Gaarden. Den ene Halvdør til Fodreloen?? var slaaet op og Regnen silede ned foran. Alt var saa sørgeligt og trøstesløst. Og jeg fandt det saa uretfærdigt, at jeg skulle straffes, naar min Onkel dog sad i Stuen ved Siden af og gjorde sig til gode med mine Jordbær.

Det var langt senere, jeg var vel en halv snes Aar, at Præstegaardsforpagterens Søn, Ole, og en anden Dreng, Sønnesøn af den kloge Kone i Tjørnehoved indledede Forhandlinger med mig om Køb af en Due. Jeg kunne ikke gaa ind paa Deres Tilbud, og de gav sig til at drille mig. Jeg var meget hidsig, og da jeg syntes, de gik min Ære lovlig nær, blev jeg vred, greb en Ispig der stod op ad Muren og slyngede den efter dem. Den rev Hatten af den ene og gav ham et Saar oven i Hovedet saa Blodet væltede ned over hans Ansigt. Jeg blev frygtelig angst og fortvivlet over, hvad jeg havde gjort. Drengene gik ind og anklagede mig for Far og Mor. Jeg maatte bede om Forladelse og kom paa Hovedet i Seng. Det var en mild Straf. Saa nær har jeg aldrig været ved at blive Drabsmand. Piggen var lang og spids og af staal, havde den ramt Øjet – ja det er slet ikke til at holde ud at tænke paa.

Mor maatte straks i Tøjet og med Drengen hjem til Tjørnehoved. Det var jo ikke godt at vide, hvad saadan en "klog Kone" kunne finde paa af Trolderier. Eller i al Fald af Chikanerier.

Det endte naturligvis med, at jeg maatte forære Duen til Drengene, hvad jeg da ogsaa var mere end villig til.

Men, hvad er bogstaveligt knyttede mig til min Seng, var en Tyfus, som varede 2 Maaneder. Det er en lang Historie og den kommer igen et andet Sted, fordi den hænger sammen med andre Begivenheder.

Men min Barneseng, med alle Drømmene, gode og onde, med Sygdommene, hvorunder Far og Mor blev for mig det de blev hele mit Liv igennem i Virkeligheden og i Tanker, Barnesengen, hvor jeg laa og ventede Fars hjemkomst fra Præstø, om han havde husket mine smaa Bestillinger. Hvor ofte har der ikke staaet smaa Overraskelser til mig paa Stolen ved Siden af, Opmarchering af Tinsoldater, Noahs Ark med grønne Krøllede Træer og anilinfarvede Huse. Eller næsten allerbedst, naar jeg helbredt af de varme Eddikestrømper, efter et fælt Anfald af Hovedpine og Kvalme slog Øjnene op og Karens Rasmus kom listende ind til min Seng paa U??sokker og gav sig til at læse Beatus??

Dodt??'s Rideknægten eller Jacob Ærlig af Marryat. Hvor var det dejligt. Rasmus's lidt drøvende Sjællandske, men alligevel betaget, og som vi kunne le sammen. Min Barneseng staa nu her igen, og mange af mine Børn har ligget i den. Jeg kan kun ønske, den maa give dem det samme Maal af Glæde, den gav mig.

Det var i Virkeligheden en Labyrinth af Værelser, Kamre og Udenomslejligheder Præstegaarden besad. I Nordsiden fra Vest til Øst. Mælkestue, Spisekammeret, Køkkenet, alle med toppet Stengulv og Væggene malet med gult "Fibril" afkvadrede med Streger af Kønrøg. Det var Murer Jens Hansen, min gode Ven, der foretog denne aarlige Forskønnelse, han var mærkværdig alene derved, at han vist var den eneste der skænkedes Snaps til i Præstegaarden. Det svære og runde Glas, som benyttedes hertil er endnu i min Besiddelse og er degraderet til Nydelsen af amerikansk Olje. Brændevin kendtes i Præstegaarden ellers kun som Pudsemiddel, og naar Vinduerne var pudset blanke, lugtede der altid af Jens Murer.

Saa kom Strygestuen med Stines Seng, et Bjærg af Dynner. Saa G??angskammeret med Vægskabe, der gemte Tallerkener og Fade etc. og alt Mors Syltetøj. Jeg overraskedes der engang i en meget pinlig situation. Jeg havde faaet lirket en Krukke med Blommesyltetøj helt hen til kanten af Hylden, havde ogsaa faaet den kærtret for at drikke af den, men den var mig for svær, saa jeg kunne ikke faa den hverken op el. ned, og mens Saften rendte ned over mig kom Mor, og den var til mig i en god Mening. Paa et Bord ved Vinduet stod Solbærrømmen. Ogsaa den havde en stærk Tiltrækningskraft. Dog mindes jeg ingen Tragedie desangaaende. I det næste Rum "det lille Værelse" fandtes kun et Skab og en grønmalet Tønde, der stod lige ved Døren til "Skolen". Der havde Mor sine tørrede Æbler, og det almindelige var, ja, saa almindeligt, at man til sidst troede at det var tilladt, at man lettede paa Laaget og stak en Nævefuld i Lommen paa Vejen til "Skolen". For det var vistnok en Skole. Foruden at det var Lærerindens Værelse. Og her maa I opxxx?? mig. For her foregik saa meget baade sørgeligt og glædeligt, mest desværre sørgeligt, at det ikke er til at komme udenom. Og Lærerinde som i Tidens løb kom og gik i Rekkende Præstegaard, havde som sagt deres Virkefelt her. Herfra kom Pustet fra den store Verden, her raadede, dog vist kun i al Beskedenhed Frk. Zahles Aand.

Den første var Agnes Lundstein. Jeg erindrer meget lidt om hende. Hun var Lærerinde kun for min ældre Søster Agnes. Senere da hun blev gift med Rudolf Bertelsen, Herlufsholms og Susaaens Maler, og jeg selv blev Herlufianer, blev hun, ligesom senere hendes Mand min gode Ven og var det til hendes Død i aar 1928.

⁷ Side 45, linie 9

Den næste hed Frk. Anger??. Heller ikke hende husker jeg saa meget om. Men hun kaldte mig "my darling" og sin Sjæleknusende Bogorm, fordi jeg altid slæbte rundt med et naturhistorisk Billedværk, som hun gav mig lov at se i.

Ludvig Find: Erindringer og Notater (ca. 1935)

Afskrift fra fotokopi af et kladdehæfte. Afskrift ved Jens Find, juni 1998

Hvor teksten ikke har kunnet tydes er anvendt "x". Tvivl er markeret med "??"

Naturligvis forløb min Barndom ikke uden Forelskelse. Den første alvorlige hentede jeg mig paa et Børnebal i Præstø, det første Bal jeg var med til. Det var hos Pastor Bondesens. Jeg var 11 Aar, og at skulle vise mig blandt rutinerede Balbørn i Købstaden fyldte mig med Gru og Rædsel. I hele Ugen, der gik forud, var jeg et Bytte for Uro og Angst. Tanken om den vistnok besynderlige Dragt, som Karens Marie havde syet til min Debut som Balherre, gjorde mig yderligere usikker. Og – alligevel – Forudfølelsen af, at noget vidunderligt vilde ske, gjorde det umuligt for mig at trække mig ud af det, blive syg el. saadan noget.

Alt, hvad jeg husker om Ballet er, at min Tunge straks lammedes og løstes vist ikke i Løbet af Aftenen, at jeg la'e min Haand i en lille lyserød Piges Haand, jeg var saa genert, at jeg simpelthen ikke turde slippe den, undtagen naar vi dansede ud el. spiste. Jeg kan endnu mærke Varmen og Fugtigheden fra vore Hænder. Men ikke ét Ord kom over vore Læber. Da vi kom hjem, skrev jeg Vers. Mor fandt dem og gemte dem og blinkede sommetider hemmelighedsfuldt til mig. "Hun" hed "Bitten".

50 Aar efter traf jeg paa Aarhusdamperen en køn ældre Dame, der havde hørt mit Navn, da jeg talte med en tilfældig Bekendt; hun kom hen til mig og spurgte, om jeg huskede en lille Pige, som hed Johanne D. fra et Børnebal i Præstø. Om jeg gjorde! Og saa meget forstod jeg da, at mine Følelser for hende dengang var gengældte. Det er altsaa ikke Ord, der gør det.

Der var gaaet et Fjerdingsaarstid. Jeg var optaget paa Herlufsholm Skole, det var Ferie, og det var Sommer. Hvor er det umuligt at sige med ord, det Indtryk, Foraar og Sommer gjorde paa et Drengesind. De første udsprungne Bøgegrene, Skovbunden med gyldengrønt Mos og lange Skygger fra de slanke, høje Bøge. Eller Partier flimrende af hvide Anemoner og Burrer??, af Lærkespore og L??ungeurt, som vi kaldte Biblomster, af den fantastiske Gøgeurt, som vi kaldte "Gøjsengrod". Hvor var Skoven lys og grøn, Rekkende Skov med Bækken, der slangede sig igennem et Bakketerrain, som syntes os mægtigt med de høje Bøgetræer, der kastede deres Flimner af Sol og grønne Reflexer ned i den rislende Bæk. Dernede i Bækken, hvor vi

fandt Vættelys og Søpindsvineforsteninger, der æggede vor Fantasi og satte os i Forbindelse med en fjærn og underlig Verden. Dér sprang vi fra Sten til Sten eller soppede i det rindende Vand. Over Bækken laa en gammel Bjælke udhulet af de mange Fødder, der havde passeret den. Den var ikke nem at passere. Lærerinderne fra Præstegaarden og de unge Piger, der kom paa Besøg fra andre Gaarde fik Brug for deres smaa Hvin og yndefulde Bevægelser, naar de skulde over. Bunden i Bækken var her hvid af Kalk el. Kridt, som vi Dreng mente at kunne bruge til vore Experimenter.

Oppe i Højderne havde Ungbøgene dannet et helt Lysthus og her holdt Fru Rosthøj smaa Chokoladegilder for egne og Præstegaardens Gæster. Her var det jeg traf min Barndoms egentlige Kærlighed. Hun hed M.C. (Margrethe Cold). Hun kom med en statelig lidt svagelig udseende Herre. Selv var hun henrivende, fin og yndefuld i Bevægelser som en Prinsesse. Af Bygning slank med fine Skuldre og Arme. Hun var ni Aar. Hun var sikkert ikke uden Kendskab til sine Yndigheder. Hendes Overlæbe var lidt kort, saa man saa to smaa Musetænder stikke frem. Jeg havde aldrig set noget saa sødt. Og jeg forstummede.

Desværre var jeg selv ganske uden Selvtillid. Jeg havde oparbejdet en underlig Forestilling om, at nogen hæsligere Dreng end mig, fandtes ikke. Saa nogen tanke om Erobring opstod ikke i mit Sind. I al Fald udskød jeg den til en Fremtid, hvor nye Egenskaber maaske ville gøre mig uimodstaaelig. Naar jeg af og til var nødt til at sige noget til hende, lød mine Ord fjollede og udtrykte snarest det modsatte af det, jeg ønskede at sige. Naturligvis var det dejligt at være sammen med hende, men bedst at tænke paa hende i Ensomhed el. drøfte hendes Yndigheder med Johan fra Liliendal, der var lige saa skrupforelsket som jeg og lige saa sikker paa sin egen Umulighed.

Vore Følelser var af den reneste Beskaffenhed. Da en Laban paa fjorten Aar paa et Sommerbal i Præstegaarden vilde kysse hende paa Halsen, var vi forfærdede – ikke at forveksle med den vanvittige Jalousi, der greb os – men at noget saa raat, saa dyrisk fandtes i en Menneskesjæl rystede os i vor Grundvold.

At hun i København efter eget Sigende dansede med Kadetter nedslog mig og gjorde det hele endnu mere umuligt. Saa rejste hun bort. Hvad var nu Sommeren? Og Livet? I de unge Asketræer ved Bækken – Barken var saa nem at skære i – indskar jeg hendes Navnetræk og nedenunder: Amo te. Saa randt Ferien ud og den rædselsfulde Herlufsholmtid begyndte. Men i de 3 1/2 Aar jeg tilbragte der, regerede hun som en Dronning i mit Sind og kun smaa Piger med Musetænder havde en svag Chance ved Ballerne. I Ferierne søgte jeg til Asketræerne og tilbad,

indtil jeg en Dag fandt Navnetræk og Amo te – er fjærnet af en brutal Haand. Jeg opsporede Vandalen, der viste sig at være en stor Dreng, der, mens jeg var hjemme tyranniserede og plagede mig. Jeg fandt ham i Skoven, hvor han vogtede Køer og tævede ham til han bad om Naade. Kærlighed gør stærk.

Enden paa Historien er ikke saa køn, som dens begyndelse. Da jeg kom til København viste min Store Broder mig – lidt onskabsfuldt syntes det mig – en lang, opløben fjortenaars Skoletøs. Jeg kendte kun Musetænderne. Fortryllelsen var borte og underligt nok, jeg følte det som en Befrielse.

– * –

Solen skinner derude i Haven. Kun gennem et Hjørne af Vinduet skimter jeg et Stykke mørk Himmel, sort som Beg, bag hvilken Solen forskanser sig og udsender Straaler, der minder om dem paa Barokaltertavler??. Modsætningen er voldsom. Saa begynder paa Kryds og Tværs Mannaen fra Elmetræerne med vældig Fart at ryge gennem Haven. Trækronerne bøjer sig og retter sig op igen, Grenene rives fra hinanden i et Hulter til Bulter, Bladene rasler og vender sig og bliver hvide, man tænker paa en gal Mand der river sig i Haaret. Et mægtigt Lys og nu – Mørke. Saa knalder Regnen mod Ruden. Først store enkelte Draaber, saa lange strimer som Piskesnærte, saa tværes det hele ud, som paa en Tavle og der bliver kun Lyd tilbage af Trærnes Vaandes sig og Regnens Knalden mod Ruderne.

Mysterier

Naar jeg ser den første Rimfrost over Landsbyer og Marker, flyttes jeg tilbage til min Barndom, det er som noget gammeldags, der slet ikke hører denne Tid til. Saadan følte jeg det igen, da jeg i morges gik til Stationen. Og saa var jeg hjemme i Præstegaarden. Og lidt efter lidt kom jeg til at mindes de Mysterier der fyldte mig som Dreng. Jeg stod en Vintermorgen nede ved Bækken. Solen glitrede i Rimen som sad op ad alle Straa og Kviste. Nede under Isen klukkede Vandet, omtrent som naar man hælder vand ud af en Flaske. Da blev jeg opmærksom paa “gennem et Hul i Isen” et helt lille Orgelværk med Piber og Søjler, som en Solstraale oplyste, det gnistrede og lynede som Sølv og Guld. Naar jeg rørte ved det, gav det en Sprød, glasagtig Klang. En lille Oplevelse, jeg aldrig glemmer.

Spredte Erindringer

Jeg traf Sophus Clausen i Florenz (1894). En Dag gik vi sammen i Byen og standsede foran et Skotøjsmagasin. Det gule Fodtøj var lige kommet

paa Mode. Vinduet var fuldt deraf, og da vi netop var ved Muffen, gik vi derind. Der var travlt, og vi maatte vente. Vi blev anvist Plads i en Hattelignende Sofa. Idet vi satte os improviserede Sophus:

De satte hver sig ned paa deres Sæder
Der lugtet fælt, - af Foraar og af Læder.

Johs. V. Jensen skulle males til Frederiksborg og han havde henvendt sig til mig og bedt mig gøre det. Da jeg kom op for at begynde, erklærede han straks, at han ville males med Emmerik paa Skødet. Efter en yderst kort Drøftelse af Frederiksborgmuseets Stilling til dette Forslag, gik jeg i Gang med Foretagendet, Emmerik klatrede op paa Faderens Knæ. “Skal vi saa have en Faastorie?” “Og hvad skal saa det være for en Faastorie?” “Skal det være H.C. Andersen?” “Og hvad skal det saa være for en H.C. Andersen?” “Skal det være Fyrtøjet?” “Ja saa la’ det blive Fyrtøjet da.”

“Ja, det var en Gang, der havde været Krig og de havde slaases, og der var ikke andre tilbage end en Konge og en Soldat. Soldaten havde bare – havde bare – 4 Skilling i Lommen. ?? – naa – Soldaten gik saa ud ad Landevejen og – og – der?? – Nej jeg kan sgu ikke, naar den forbandede Maler sider og hører paa mig.” Hvor paa Emmerik kravlede ned fra Skødet og gik i Gang med andre Sysler – og kom ikke mere igen.

Præstegaarden var en firlænget sammenbygget Gaard med et stort Kastanietræ midt i. En Poppelallé førte ned til Gaarden. Lige før Porten havde man tilhøjre et Parti Hyldebuske, der om Sommeren blomstrede rigt og fyldte Luften med sin noget tvivlsomme Vellugt. Stod Porten aaben, buldrede Vognen – hvis man kom kørende – i Portrummet, der var belagt med ujævn Stenbro – et Bump – over Rendestensxxxxx?? og saa Lyden af Hjulene i det bløde Grus, en Raslen Hestehovene mod Stenene foran foran Hoveddøren, naar Vognen svingede frem, og saa var man der.

I samme Øjeblik blev der Liv i Kludene indenfor. Køkkenforklæ’et af, og det Alpakkas Søndagsforklæ paa, et Skub til ??oafyren, hvis den sad skævt, Hænderne slaaet lidt imod hinanden og saa i Fart til Gangdøren for at tage imod de Fremmede, og saa stod Mor der med udbredte Arme, med sit søde og glade Smil og et lille, skævt Blik gennem Brillerne. Far havde i Studereværelset smidt Slaabrokken, sat Piben fra sig og kom nu ud i sin sorte Frakke og sit hvide præstelige Kravetøj, hos begge hoppede Hjærtet i Livet af Glæde over Besøget.

Var det Mogensens, var jeg Førstemand over Døren, maaske havde man allerede vejret dem i Alléen, og kunnet aflægge en kortaandet

Rapport.

Var det Dorphs el. en anden Præstefamilie, forsvandt jeg i Bunden af Haven og kom ikke før jeg kaldtes op for at faa en Kalfatring med Kam og Børste og maaske et rent Sæt Sommertøj. Jeg holdt ikke af Præstedøtrenes overstrømmende Gensynsglæde, der syntes mig altfor anstrengende, "den lille Ludvig" befandt sig langt bedre ude hos Anders, Kusken fra Egesborg, der sad og røg sin Pibe over Kaffen ude i Borgestuen.

Det var nogle Timer før Far døde. Han havde sagt Trosbekendelsen og bedt Fadervor. Saa spurgte han, maaske mig, maaske sig selv: "Hvad er det største i Verden?" Jeg husker ikke, hvad jeg svarede. Mit Svar har været famlende, som en Skoledrengs, naar hans Lærer spørger, uden Overbevisning. Far har vist knap hørt, hvad jeg svarede, han gav selv Svaret: "Guds Naade". I det var der Overbevisning. Vi er alle unyttige Tjenere, der trænger til Guds Naade. Skal jeg fortælle om Far, maa jeg begynde med Slutningen. Far laa stille, som om han grundede. Jeg spurgte, om der ikke var noget, han ønskede, noget vi kunne gøre for ham, og hans gamle lune og kærlige Smil glimtede i hans Øjne, da han sagde: "Det skulle da lige være en lille Pibe Tobak." Det var lidt overraskende, men befriende. Det blev nu ikke til meget, at Far Drog (røg?), saa rakte han mig Piben igen: "Nej, det smager mig ikke". Disse to Træk hos Far, det evige og det daglige, som var saa forbundne med hinanden og viste hans Menneskelighed, de var som en Projektør, der med et Glimt kaster sit Lys tilbage over hans Liv, viser ham som han var, og giver Forstaaelse til meget, man som Dreng og ung Mand, var slentret forbi uden Opmærksomhed.
8 Juni. 35

Der er et Billede fra min Barndom, som den Dag i Dag staar ganske levende for mig. Jeg staar i Eftermiddagssol paa Bakken vest for Præstegaarden hvorfra man har Udsigt mod Allerslev, sydpaa mod Dejre(Dyre)skovslunden og østpaa mod Neble og Rekkende Skov. Og saadan staar det for mig, at jeg pludselig saa Skibe ude i Horizonten. Det var jo umuligt, for Vandet kunne man ikke se. Men det hører nu i al Fald med i Billedet. Paa det samme Sted kom den Tanke til mig for første Gang: Hvor er Verdens Ende?

Og op til den samme Bakke løb jeg i Hemmelighed med min Mors Malerkasse, som jeg havde fundet oppe paa Loftet og satte mig tilrette for at male. Det blev en dundrende Fiasko, det eneste Resultat blev Oljefarve paa Bukserne. Dem gned jeg med Jord for at skjule Sporene. Med dyb Skuffelse bragte jeg Malerkassen op paa Loftet igen. Jeg har vel været en 7 Aar den

Gang.

25 Juli 35.

Rosthøj.

I "Illustrerede Tidende" for 2 Novb. 1862 findes et Billede af Landmand Rosthøj fra Horsens Skytteforening, tegnet af Otto Bache i Anledning af at han paa den første store Skyttefest, der blev holdt i Nyborg d. 24de Okt. vandt 1ste Præmie, et Sølvdrkkehorn, skænket af Danske i England. Det er altsaa et Billede af den første danske Skyttekonge, en ualmindelig smuk og tiltalende ung Mand at se paa, en ren og kraftig Profil, Ørnenæse, en smuk Mund, fremskudt, velformet Hage, et Par blaa Øjne under buede Bryn og endelig et kastanjebrunt Haar med svære fyldige Lokker, der vil ringle om hans smukke Øren, naar han kaster Hovedet tilbage.

Uden nogen forstmæssig Uddannelse blev han tilbudt Plads som Skovrider paa Oremandsgaard, der da tilhørte den bekendte Købmand og Politiker Alfred Hage, og her blev han til sin Død.

Det var ikke underligt, at om Kvinder syntes om ham. Hans senere Hustru, ??? Lone Heilmann, hat tit fortalt om, hvorledes hun følte det første Gang de var sammen og efter et Maaltid gav hinanden Haanden til "Velbekomme", at det var som langt inderligere Ord blev vekslet imellem dem.

Helt let har det nok ikke været for hende, sine Bekymringer har hun maattet overvinde, hun var fjorten Aar ældre end han. Trangen til at "være noget for ham", præge dette Voks, dette Naturbarn, som han blev ved at være for hende hele Livet, det har hun ikke kunnet staa for. Han ville jo selv saa gerne, beundrende, som han var overfor hendes fine Dannelse, hendes Intelligens. Hun kom til at græde mange Taarer, og han forresten ogsaa, omend paa en anden Maade.

Min Far har fortalt mig, at hans Formand i Embedet som Præst i Allerslev Sogn, henledte hans Opmærksomhed paa Rosthøj og sagde: "Ham skal vi passe paa."

Og Far har fortalt, da Rosthøj første Gang gjorde Visit i Præstegaarden kom han ind gennem den lille hvide Laage, syngende, med sin lille spinkle Kone paa sin Arm.

Han har sikkert taget dem med Storm. Det teatraliske i Situationen er ganske vippet op af hans vidunderlige Charme, hans Skønhed og friske Naturlighed.

Hvornaar Rosthøj gik op for mig husker jeg ikke bestemt, jeg var kun et Par Aar gammel, da jeg kom til Rekkende, men jeg sætter ham i hvert Fald i Forbindelse med Stormfloden i 1872. Fra ham var det, at man fik noget at vide.

For mig er Skoven, Ulfsund, Vigen Nyord,

ja hele den rige Natur uadskillelig fra Rosthøj. Uden ham havde det været hel anderledes.

Der er tre faste Tilholdssteder for Mindet om ham. Mit eget Hjem (Præstegaarden), hans og Fru Rosthøjs Hjem og "Snitteskoven".

Det var Gæsten, Værten, og hvad saa med Snitteskoven? Ja, hvad der udgik derfra gennem Rosthøj og hans Kone, det var saa mangfoldigt og meget af det vistnok planløst, at sætte i Gang var Rosthøjs store Evne, at fuldføre, der kneb det. Men Ungdommen dernede fik dog at vide, Livet havde flere sider end dem, de i det daglige gik og gloede paa. Husflid - deraf "Snitteskoven" - Gymnastik, Skyttesag, Korsang, Foredrag, Dilletantkomedie, og for egen Regning dyrkede han Sejlsporten. Hans Baad: "Stjernelil" var sikker 1ste Præmietager ved Kapsejladserne, den blev sejlet af Lodserne fra Nyord ("Nor" kaldet) Fredrik og Ole, to af Rosthøjs Drabanter, hvis Navne blev hamret ind i ens Bevidsthed.

Rosthøjs østjyske lidt kælnede udtale af "Stjernelil", var som et Stjernesud, det gav et helt Kip i En, noget i Familie med Synet af en lille Pige med blaa Øjne og Mussetænder.

Han havde en pragtfuld Baryton, ikke skolet, den kunne sikkert kritiseres, men vi dernede var fuldtud paa det rene med, at den var paa Højde med Operaens bedste. Naar han i sin Jægerdragt af ham selv komponeret "Naturens muntre Søn" lig stillede sig ved Klaveret ved sin lille Kones Side, hun akkompagnerede ham, og intonerede: "Goddag I lysegrønne Træer" saa sang han om Oremandsgaards Skove - man saa "Aages Bøg" - om "Bispehøjen" og Bækken i Rekkende Skov. "Oh, hvor det dog er dejligt. Oh, hvilket Trylleri" det blev virkelig til Trylleri, naar Rosthøj sang det. Siden, da jeg var begyndt at læse Lektier og sad i den lille Stue, hvor gamle Tante Gine laa "lænket" til Sengen, og vi hørte Rosthøj derinde i Dagligstuen, hvor Klaveret stod: "Holde' Du af mig, holde' jeg af Dig", man hørte aldrig r-ene, saa var det definitivt forbi med Læsningen for den Gang.

Rosthøj kom tidt i Præstegaarden i al Fald i Perioder, og altid bragte han Fest med sig. Jeg var vel 6 á syv Aar, da han en Dag kom sammen med to unge Mennesker, der var hans Gæster, Maleren Holger Roed, Søn af Prof. Jørgen Roed, og en Søn af Maleren Marstrand, Ingeniør Poul M. Holger Roed husker jeg bedst, han var meget smuk og satte nok ogsaa Hjerterne i Brand paa Egnen. Han havde en blaa Blyant, hvad jeg aldrig før havde set, jeg husker han "forbedrede" noget med den i "Store Nordiske Almanak". Han døde ikke længe efter paa Iselingen af Blindtarmsbetændelse.

Paa et Tapet i Rosthøjs Stue, havde han tegnet en Karton, en jagtscene med R. som Hovedfigur. Godsejer Hage, søn af den nationalliberale Alf Hage, som sad i Græsset omgivet af sine Hunde var kun en Bifigur, der var

en udmærket Gruppe med to Husmænd der hænger et Raadyr op paa en Gren. En udmærket Komposition, som gamle Prof. Roed efter Sønnens Død, benyttede til et stort Billede.

Kartonen bar Paaskriften "Rosthøj, Ge??dmet", Hage gjorde dog fordring paa den i Betragtning af, at tapetet jo var hans. Efter Rosthøjs Død kom den til Oremandsgaard. Det var Meningen, den skulle hænge i ???, men da Fru Hage hørte, hvad den var værd, mente hun det bedst, at den kom op paa Herregaarden.

Gamle Professor Roed boede hos Rosthøjs efter Sønnens Død for at gøre Studier til det omtalte Billede. Jeg saa ham gøre sin Palet i stand, saa de mange smaa lækre Klatter, der blev sat op med Paletkniven. Han var saa hyggelig og rar, ved én af mine Fødselsdage var med Rosthøjs. Det var 16de Maj. Ude paa Marken i en Høstak havde en Del af Ungdommen slaaet sig ned. Professoren listede sig ind paa dem med en hvid Pind i Munden, som han havde skaaret sig: "Saa kan man ikke se mig", sagde han.

Muligvis det var den Fødselsdag, at Rosthøj om Formiddagen, da jeg sammen med min Lærerinde Hilda Borchsenius traf ham ved Bispehøjen, vilde hædre mig - el. var det Hilda han vilde vise sig for? - at have kastet en Sten i Luften, lynhurtigt kastede Bøssen til Kinden og ramte Stenen med begge Dublettens Skud. Jeg var angst for Skud, kunde ikke taale Knaldet - det kunde min Mor heller ikke - saa det var ikke nogen Glæde for mig. Jeg fik altid Hovedpine af det, men Rosthøj gjorde Nar af mig og vilde gøre mig til en "rask Dreng". Hvor var disse Fødselsdage knyttede til Skovene, til det lyse lette Løv, Majløvet, til den rislende Bæk og til Rosthøj.

En anden god Ven havde jeg i Lieutenant Petersen, en Søn af Pastor Petersen i Jydstrup, der var gift med den bekendte Cora Nygaard, som har komponeret Melodien til "Rejs op dit Hoved al Kristenhed." Carl Petersen boede hos Rosthøj, der skulde lære ham Forstvæsen. Hans militære Løbebane var blevet afbrudt af en alvorlig Tuberkulose, som han ved en utrolig Viljestyrke kom over. Han levede et gennemført Friluftsliv, løb lange Ture. Folk paa Egnen opfattede ham som en stor Original, hvad han maaske ogsaa var. Han var et udmærket Menneske, en stor Børneven. Han beundrede Rosthøj og fulgte ham som en Skygge. Ogsaa han havde en selvlavet Uniform med Sølvsnore, der vakte stor Opmærksomhed ved Selskaber.

Naar han besøgte os havde han altid et el. andet med til mig, en lille Porcelænshund el. -kat, han gemte Genstanden i sin Haand, og naar jeg sagde Godnat vidste jeg at den ville vandre over i min, men jeg maatte ikke sige Tak, og derved henlede de voksnes Opmærksomhed derpaa, det var en stiltiende Overenskomst. Han var saa uendelig beskeden, Mor lo af, naar han blev budt anden Gang, han altid sagde: "Tak, jeg har

faaet.”

Rosthøjs Hjem laa i Rekkende Skov i en Lysning. Kun mod Øst grænsede Haven til en Mark, der gav fri Udsigt over Kragevig, Jungshoved med Kirken, helt over til Nyord og Stege, til Møen med Klinerne kunde man se fra hans Høj, som han havde anlagt i Hegnet. Der stod han tidt med sin Kikkert, en mægtig lang udtrækkelig Kikkert, som ogsaa vi fik lov at se i, og fulgte i den som en Detektiv Kragevigernes Færden, Skibsfarten gennem Ulfsund, og Præstedøtrene fra Stavreby, naar de færdedes over Vigen paa Vej til Rekkende. “Skovhuset” som det kaldtes var hegnet med Gran, altid velklippet og med hvide Laager, eller som de der paa Egnen kaldtes: “Læder”. Alt var velholdt og pynteligt. Over Indgangsdøren, der var omgroet af Efeu, sad et Gevir fra en Kronhjort. Forstuen var behængt med Bøsser, Rifler og Jagtgeværer og et Valdhorn.

(fortsættes)

Jeg kørte med Far og Mor til Liliendal. Jeg havde en lysegul Dragt paa med hvide Kantbaand, Mor havde selv syet den. Omtrent ved Mern brød et vældigt Tordenvejr løs. Jeg blev beordret ned under Forlæderet til Bygen var ovre. Paa Liliendal fik Johan straks fat i mig og trak mig med ud i Marken til en Grøftebred??, der var fuld af Markjordbær. Vi trak dem paa Straa. Græsset var dyngvaadt og mit gule Tøj fuldkommen gennemblødt. Det blev en grufuld Historie. Johan fik Klø af sin Far og paa Hovedet i Seng. Af mig blev Stadsen trukket, hvad jeg blev iført, mens den gule blev tørret husker jeg ikke, men Dagen var ødelagt.

Den gule Dragt overlevede dog Katastrofen. Jeg husker, jeg havde den paa i Kolding ved et Bal, so stod i Hejr???, og hvortil Omegnens Honoratiores var indbudt. Jeg husker, jeg vakte en del Opsigt, blev kaldt Kanariefuglen, og den Opsigt jeg vakte til jeg skulle i Seng, var i al Fald ikke egnet til at ophæve mulige Mindreværdskomplekser.

Paa Liliendal eller naar Liliendalerne kom til os, betragtede de det som et Nummer (opfundet af Sara) at faa mig til at synge: “Verden ejer ingen Lyst, som kan fylde dette Bryst”, jeg forstod ikke et Hak af Ordene, den Latterbølge. og de Klapsalver, mit Foredrag indbragte mig var heller ikke Modgift mod Mindreværdet.

Rosthøj (fortsat)

Til højre førte en Dør ind til Rosthøjs “Kontor”, hvor Holger Roeds Karton fyldte Langvæggen.

I Dagligstuen, som laa mod Syd, strømmede Lyset - om Sommeren - ind gennem grønne Ranker af Clematis, saa hele Stuen laa i et grønt Skær. Paa Holt-Møllers første

Udstillingsbillede: Interiør ser man hvor smukt Lyset falder hen over de gamle Damborgske?? Guldrammer med Billederne af Kratzenstein-Stub, Eckersberg, Marstrand, Constantin-Hansen og Roed. Fru Rosthøj, der var født Heilmann, og hvis Far var en Ven af Eckersberg, var fra Ringsted, som ogsaa var Roeds Fødeby og her i hendes Hjem kom nævnte Malere. Hendes moder havde været forlovet med Kratzenstein-Stub, som imidlertid døde ung. Hans Selvportræt og Portrættet af hans Forlovede, som Fru Rosthøj ejede, hænger nu paa Hirschsprungs Samling. Saa længe jeg kan huske, sad Fru R. altid indsvøbt i Tæpper i sin Lænestol, mens Kakkellovnen af yderste Evne udspyede en rentud Helvedes Varme. Men efterhaanden som Samtalen kom i Gang, de røde Snapse - Solbærrom - med Smaakager kom paa Bordet, saa faldt det ene Stykke efter det andet til der til sidst sad en lille aandslivlig og gestikulerende Dame, som talte Litteratur, Malerkunst og Musik. Af og til satte hun sig til sit forslidte gamle taffelformede Klaver og spillede egne Kompositioner til egne Tekster, man vilde saa gerne være begejstret, men der kneb det lidt. - Hun havde en gammel trofast Ven, A.F. Ewald, som hun stadig korresponderede med. Han skrev lange, lange Breve til hende. Der hørte vi første Gang om Carl Ewald, der var sin Fars Smertensbarn. Han blev senere min gode Ven. Kun én Gang har jeg befundet mig ilde i det hjem, jeg blev trakteret med Pærevælling, jeg har for mig en lille Portion og Fru R. kaldte mig “smaaternet” /smaat tærende). Men ellers, hvor var det altid en Fryd at være der. Vi unge, som kom der, kom for vor egen Skyld, mere end for hendes. Trods det, at hun slet ikke var frisinde el. særlig forstaaende, hun var alligevel ung med os, og man ofrede gerne sine Kammerater og deres Selskab for et par Timer sammen med hende.

Og ovre i Skovene gik hendes store Dreng med Bøsse paa Nakken i sit Jægerskrud, i Jakken Knapper af Hjortetakker og med Fjer i den grønne Hat. Med et forsvarligt Egespir hængende paa Armen, den korte Porcelænspipe dinglende paa en Knap hvis den ikke var i Brug. Saadan ser jeg ham for mig, mest ved Efteraarstid med de tykke Støvler vadende gennem Sølen, mens Taagen drev mellem Grenene og efterlod Draaber paa alle Kviste. “Na, Du Professor, hvorhen gælder Rejsen.”

Hvad tænkte han paa, naar han gik dér, Dagen lang? Vi spekulerede ikke over det. Saadan var det nu engang. Man vilde aldrig tænkt andet end (det var det ideelle Ægteskab). I Samtaler forekom aldrig noget, som kunde tyde paa, det var anderledes. Jeg mindes ikke en Samtale med ham, skønt Munden sikkert ikke stod stille paa os, naar vi var sammen. Man tænkte aldrig paa Aldersforskel. Rosthøj var Rosthøj. Samhørigheden med Skovene, med

Stranden med Snitteskoven. Han var det altsammen og alt det en rask Dreng drømte om og saa op til. Det var det ubevidste. Det bevidste brød vi os ikke om, det gik vi uden om, som noget der ikke kom Sagen ved.

Han var stokkonservativ, autoritetstro, krøb for Godsejeren. Min Radikalisme tog sig sommetider nogle Ture med denne Rosthøj, som ikke var Rosthøj. Det var som noget i Parantes. Senere følte vi, at den forkerte Rosthøj maaske kunde svigte os. Den rigtige aldrig. Han var til det yderste Trofastheden selv.

Jeg var en forholdsvis ivrig Læser af "Historisk Arkiv"s "Fra alle Lande og stødte i et af disse Hefter paa en Artikel om Jens Baggesen og Sophie Ørsted, overalt hvor Baggesen fremstilledes som en upaalidelig Person el. samvittighedsløs Skurk, var der tykke Understregninger. Jeg spurgte min Far, om han kendte noget til det, og han fortalte følgende:

Pastor Mølsted laante undertiden disse Hefter og Datterens Emilie som fandt denne Afhandling, fandt i dens Udredning et Sidestykke til Rosthøj og Søsteren Helene, mellem hvem man mente, der bestod et Forhold. Efter hvad Far vidste, havde gamle Pastor Mølsted tolereret Forholdet, idet han nemlig gik ud fra, Fru Rosthøjs Levetid ikke ville blive lang. Denne Historie tog i Virkeligheden stærkt paa hende og truede med at gøre hende sindssyg, saa noget kunde jo tale for det. Imidlertid kom en anden i Vejen med en Slæde. Vi havde faaet en ny Lærerinde, Hilda Borchsenius, en yndig ung Pige, vist noget naiv, med et Hjerte af Guld. Hun havde en smuk stemme var meget musikalsk. Det ene med det andet tændte Rosthøjs Hjerte i Brand, og en Dag kom Hilda svømmende i Taarer hjem efter en tur i Skoven med Rosthøj, han havde fuldstændig aabnet sit Hjerte for hende og talt om sit grænseløst ulykkelige Samliv med sin aldrende Kone, med grædendes Taarer lagde han sit Hjerte paa en flad Tallerken for hendes Fødder. Hilda vidste hverken ud el. ind, gik lige til Far, der heldigvis tog det fornuftigt, fik fat i Rosthøj og talte Alvor med ham, saa der blev sat en Stopper for videre Udvikling. Samtidig var jo Forholdet til Stavreby Præstegaard strækt kølnet. Da Rygtet om den underskønne Hilda naaede derover, kom Familien for at beskue "Dyret", hvem de tilskrev ved Intriger at have frosset Rosthøjs Hjerte imod den skønne Helene.

Der er Mennesker, som er saa underlig indkredsede, begrænsede, saa afgjorte og færdige. De kan være intelligente, skarpe i Logikken, man kan ha' den største Respekt for deres Dom, men det er som om der aldrig rigtig kom noget ud af dem. Saa er der andre, der bare gaar og "er til", om de er begavede eller ej,

tænker man ikke paa, knap engang lægger man Mærke til Deres Sundhed, deres Naturlighed, deres Tilfredshed og glade Smil, og En og anden af de ovennævnte vil maaske bruge betegnelsen: "Glad Idiot". Men det gror i Dem, der er ingen Grænser, Meninger faar ikke Lov til at bide sig fast i deres Sind, de bliver aldrig færdige, og egentlig kunde de bruges og bruges vel ogsaa til Styrkelse og Bekræftelse o Troen paa et Liv efter Døden, hvor alting gror, og der er evig Udvikling. Saadanne Mennesker, af den ene og den anden Slags, møder man i Livet og skal man skrive sine Erindringer ned, kan man daarlig komme udenom Forskellen.

Præstegaarden var omgivet af mægtige Popler, hvis Blade raslede under Sommerbriserne og susede for Efteraarsstormene, saa man ikke kunde høre sine egne Ord, selv om de var raabt, blev de straks snuppet væk af Stormen.

En Vintermorgen i Juleferien. Johannes og jeg kommer med vore Skøjter ned paa "Engen" der er oversvømmet og med en glasklar Flade af Is ligger uberørt og venter paa os. Jeg hører endnu Lyden fra Skøjtejernes Flugt udover Isen, en helt ny Oplevelse, en dejlig klinger Lyd. Luften er diset og bider lidt i Næseborene, ovre fra Landsbyen kommer Lyden af en Skovl, der kradser Isen væk foran Gangdøren. - De første Skøjtesving over den nye uberørte Sø. Under Isen det svajende Græs. - Engen - denne Eng der om Sommeren var et Tæppe af Ranunkler, Hanekam (Kodriver) og Gøgeurt (Gøjsengrod) Lungeurt, Nellikerod og Kabbelejer. Om nogle faa Maaneder vilde den være saadan igen.

Johan og jeg gik paa Løvejagt med Bue og Pil. Løverne opholdt sig i særlig del af Haven, dér hvor Svedskeblommerne var. Jeg, der var mindre modig, overlod gerne Byttet og Æren til Johan.

Paa ét Punkt misundte jeg Johan, han kunde spise - med Velbehag - det Fede paa kogt Oksekød, bare med en Bid tørt Brød til. Saa syntes jeg Johan var voksen, mens jeg bare var en Tøsedreng. Hvad nyttede det saa at jeg havde en fjern Anelse om at være ham overlegen paa "aandeligt" Omraade, det gjorde mig bare yderligere til Tøsedreng.

I den lange Voksdugssofa mødtes vi i Fordragelighed. Vi tog Tilløb og gled paa det blanke Voksdug fra det ene Hjørne paa skraas?? til det andet.

Naar jeg saa Johan spise Oksefedt syntes jeg Livet tog sig elendigt og Fremtiden mørk ud for mig, jeg var kræsen. Kræsen, vilde jeg nogensinde kunde komme paa Højde med Johan. Nu ved jeg jo, at jeg virkelig ikke kunde taale de fede Sager, de var en Gift for mig.

Jeg var ikke nogen rask Dreng. Ikke saadan

en Dreng som Johan paa Lilliendal. Han var opvokset med Karlene paa Gaarden, sad paa Skødet af Pigerne og vidste Besked med mange mystiske Ting. Naar jeg kom op paa en af de knoklede Arbejdsheste og Johan grinende satte Fut i den med Piskeskafte, saa græd jeg klamrende mig til Manken. En gang vilde vor Lærerinde to unge Piger se hvem der lod sig kysse. Johan sparkede dem i Maven mens jeg lod mig oversnaske.

Jeg var mørkeræd var angst for at gaa gennem en mørk Stue, naar jeg skulde kalde min Far ind til Aftensmad, mit Hjerte bankede og jeg faldt først til Ro naar jeg saa Lyset gennem Nøglehullet i Fars Studereværelse.

Det var ved Hjælp af Karens Rasmus, vi fik Duer til Præstegaarden. Han kunde ikke leve dem foruden. Saa gik min Store xxxxxx i Ilden for Foretagendet. Dueslaget kom i Stand og fra den Dag hørte Duerne med til Præstegaardens Fjerkræ. Naar Rasmus skar Brænde havde han ikke sine Øjne fra Duerne. En Gang slap han lydløst Saven, gled paa sine uldne Sokker som en Kat hen langs Muren og greb med et Snuftag om Rumpen paa en Due, der sad og vippede paa ??husdøren. Det var en fin Tumling, der var kommet tilflyvende. Den blev strax indlemmet i Slaget og holdt derinde til den var lokaliseret. Denne Bedrift bragte strax Rasmus i Klasse med de listigste i Landet. Tidt saa man ham i lang Tid staaende i Gaarden med Øjnene missende op mod Himlen. Blikket drejede sig langsomt rundt fra Verdenhjørne til Verdenhjørne. Spejdende og ængsteligt. Det var Høgen der højt til vejrs jagede Duerne i Rundkreds. Men undertiden brød han saa igen ud i Beundring, naar tumlingen lige for Næsen af Høgen vendte sine Kolbøtter og rettede sig. Da min Bror rejste til Skolen blev Duerne min Arv.

Jeg ligger i en kurveflettet Barnevogn og ser forbavset paa en Humlehave. Solen siver varm og straalende ned gennem denne grønne Rigdom af Ranker. Og Luften er fyldt af Fugles og Insekters Kvidren og Summen. Det er Sommer. Og det er Fest. Det var mit første Indtryk af Naturen. Jeg føler det endnu, jeg husker det saa tydeligt. Mine Øjne maa have skinnet da min Moder kom og kiggede ned til mig. Det er umulig andet. Det er det første jeg husker og min opdagelse af Livet.

Mens jeg sidder her i mit snævre Kammer, mellem fire triste Vægge beklædte med graablaa Tapet, hvis Mylder af hvide Blomster min lille Lampes ellers beskedne Straaler henter frem af Mørket til Beskuelse. - Mens Blæsten deruden farer op fra sin Mumlen mellem Piletræerne op

over Tagmønningen og med sit langtrukne Hu'hu xxxxxx Regnen mod mine Ruder, lægger sig igen som Skxxfxxd og lader Piletræerne hvisle til det næste Tu'hu. Mens mine to Vinduer mere og mere i min Fantasi, nøgne og kulsorte som de er på den lyse Væg, kommer til at ligne to store Glugger i en Dødningsmaske. Mens tusinde onde Magter inde og ude forener sig til Angst og Uhygge og som en Hær af klamme Hænder med Reserve- og Hjælpetropper strækker sig frem imod mig lægger sig paa mit Hjerte, griber om min hals for at kvæle mig - da siver Minderne fra min Barndom og mit Hjem op igen. xxx mig som Blomster fra et Paradis et Sted gemt dybt i min bange Sjæl. Og der er Fred i mit snævre Kammer.

En rejsende stiger ind i Toget paa en Station mellem Roskilde og København. Han gør sig det hyggeligt i Kupéen, lægger sin frakke paa langs i Nettet, tænder en Cigar og ser velvilligt paa sine Medrejsende. En Konduktør kommer ind, den Rejsende fumler et Kortet frem fra en Lomme i Overfrakken og stikker det op i Næsen paa Konduktøren, der uden at fortrække en Mine siger Tak. Den Rejsende fumler Kortet ned i Overfrakkelommen, hvor det har sin Plads og sætter sig til Rette igen. Konduktøren, der har billetteret os andre Rejsende, henvender sig nu med oprakt Pegefinger til den Rejsende og beder at se Kortet endnu en Gang. Den Rejsendes Ansigt udtrykker et Ocean af Desorientering, men rejser sig, fumler Kortet frem igen og stikker det i Næsen paa Konduktøren, der tager det ud af hans Haand og uden en Mine giver sig til at pille det ud af Celluloidfutteralet, lægger det i en Bog, han tager frem fra Brystlommen, tager en rød Seddel frem, udfylder den, giver den Rejsende den og afkræver ham 5 Kroner. Kortet - et Ratekort, var udløbet dagen forud. Det nye laa paa Stationen og ventede paa Afhentning. Den Rejsende betaler og er Genstand for megen Medfølelse fra de andre Rejsendes Side. Hver har en lille interessant Historie om ganske lignende Tilfælde